

Obrazki: Renesans rodzimych gatunków

Renesans rodzimych gatunków

Na potrzebę ochrony drzewostanu naszych lasów zwracał już uwagę w dobie Oświecenia ksiądz Stanisław Staszic. W Beskidach, których przyroda nie zawsze otaczana jest należytą opieką, spotykamy głównie buki, jodły, jawory, jesiony. Brzoza występuje najczęściej na obrzeżach lasu, gdyż kochająca słońce wymaga nasłonecznienia.

Na obszarze Dzięgielowa i Puńcowa w glebie występuje więcej wapnia (w tych okolicach znajduje się kamieniołom), co powoduje, że żyje tutaj większa populacja jesionu i lipy. Na tym ciekawym terenie występuje aż 700 gatunków roślin. Z kolei w Cisownicy, w tak zwanym Zadnim Gaju, w naturalnym środowisku rosną cisy. Jest ich 40. Te unikalne drzewa zasługują na szczególną uwagę ze względu na wyjątkową strukturę genetyczną, co czyni je w Europie chlubą przyrodniczą. W Polsce cis występuje jeszcze tylko w Borach Tucholskich. Od 1994 roku w Cisownicy prowadzona jest przez panią Irenę Kiszę cenna akcja pod nazwą "*Cis przed każdym domem*". W latach 1994-1995 posadzono 105 tych pięknych drzew szpilkowych. Trzy lata później przy pomocy tutejszej młodzieży szkolnej korzenie zapuściły 53 sadzonki. Z kolei w 2000 roku umieszczono w ziemi 75 małych cisów (25 na terenie Goleiszowa i 50 w Cisownicy). "*Renesans rodzimego gatunku*" rozpoczęto od krzewów cisowych, które stosunkowo szybko rosną, ale są sadzone także rosnące wolno drzewa cisa.

Ten tekst w zależności od dobrej woli i zapału czytelników, jeżeli ktoś zechce pójść w swoim miejscu biokulturowym śladem pani Ireny Kiszy, zaowocować może nową różnorodnością. Rzecz może przecież dotyczyć każdego zagrożonego gatunku -mieszkańca ziemi. Na obraz całego ekosystemu naszej planety składają się niezliczone małe obrazki procesów współtworzonych przez żyjące i odradzające się istoty

Jerzy Oszelda